PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (apeliacinių skundų kolegija) SPRENDIMAS

2009 m. spalio 5 d.*

Byloje T-58/08 P

Europos Bendrijų Komisija, atstovaujama J. Currall ir D. Martin,

ieškovė,

dalyvaujant kitai proceso šaliai

Anton Pieter Roodhuijzen, Europos Bendrijų Komisijos pareigūnui, gyvenančiam Liuksemburge (Liuksemburgas), atstovaujamam advokato É. Boigelot,

ieškovui pirmojoje instancijoje,

dėl apeliacinio skundo, pateikto dėl 2007 m. lapkričio 27 d. Europos Sąjungos Tarnautojų teismo (pirmoji kolegija) sprendimo *Roodhuijzen prieš Komisiją* (F-122/06, dar nepaskelbta Rink. VT) panaikinimo,

* Proceso kalba: prancūzų.

EUROPOS BENDRIJŲ
PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (apeliacinių skundų kolegija),

kurį sudaro pirmininkas M. Jaeger, teisėjai V. Tiili, J. Azizi, A. W. H. Meij (pranešėjas) ir M. Vilaras,

kancleris E. Coulon,

priima šį

Sprendimą

1 Savo apeliaciniu skundu, pateiktu pagal Teisingumo Teismo statuto I priedo 9 straipsnį, Europos Bendrijų Komisija prašo panaikinti 2007 m. lapkričio 27 d. Tarnautojų teismo sprendimą *Roodhuijzen prieš Komisiją* (F-122/06, dar nepaskelbta Rink. VT, toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo šis panaikino Komisijos sprendimą nepripažinti Anton Pieter Roodhuijzen ir M. H. sudarytos bendro gyvenimo sutarties kaip nesantuokinės partnerystės Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatų (toliau – Tarnybos nuostatai) 72 straipsnio 1 dalies prasme ir todėl neleisti jai naudotis bendrąja Europos bendrijos sveikatos draudimo sistema (toliau – BSDS).

Teisinis pagrindas

2 Tarnautojų teismas skundžiamo sprendimo 2–4 punktuose teisinį pagrindą išdėstė taip.

3 72 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Pareigūnas, jo sutuoktinis, jeigu jis pagal kitas teisines nuostatas ar taisykles neturi teisės į tokio paties pobūdžio ir apimties paslaugas, jo vaikai ir kiti VII priedo 2 straipsnyje apibrėžti išlaikytiniai pagal Bendrijos institucijų bendru sutarimu pasikonsultavus su Tarnybos nuostatų komitetu priimtas taisykles yra apdraudžiami sveikatos draudimu iki 80 % patirtų išlaidų.

Nesusituokęs pareigūno partneris laikomas sutuoktiniu pagal draudimo ligos atveju sistemą, jeigu tenkinamos pirmosios trys sąlygos, nustatytos VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punkte.

<…>“

4 Nuostatų VII priedo 1 straipsnio 2 dalyje nurodyta:

„Išmoka šeimai skiriama:

a) <…>

b) <…>

c) pareigūnui, kuris registruotas pastoviu nesantuokiniu partneriu, jeigu:

i) pora pateikia valstybės narės ar valstybės narės bet kurios kompetentingos institucijos pripažįstamą teisinį dokumentą, patvirtinantį jų nesantuokinių partnerių statusą;

ii) nė vienas iš partnerių neturi santuokinių ryšių ar kitos nesantuokinės partnerystės ryšių;

iii) partneriai nėra susieti vienu iš šių ryšių: tėvai, vaikas, seneliai, anūkai, brolis, sesuo, teta, dėdė, sūnėnas, dukterėčia, žentas, marti;

iv) pora valstybėje narėje neturi teisinių galimybių susituokti; šiame punkte pora laikoma turinčia teisines galimybes susituokti tik tada, jeigu abu jos nariai atitinka valstybės narės teisės aktais nustatytas sąlygas, leidžiančias tokios poros santuoką;

<…>“

5 Europos Bendrijų pareigūnų bendrųjų sveikatos draudimo nuostatų (toliau – Bendrieji nuostatai) 12 straipsnis yra suformuluotas taip:

„Pareigūno draudimu apdrausti asmenys pagal 13 ir 14 straipsniuose nustatytas sąlygas, yra:

— <…>

— apdraustojo asmens pripažintas partneris, net jeigu Pareigūnų tarnybos nuostatų VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punkto paskutinėje įtraukoje numatyta sąlyga nėra tenkinama,

— sutuoktinis ar pripažintas partneris, esantys atostogose dėl asmeninių priežasčių, kurios numatytos Pareigūnų tarnybos nuostatuose.“ (Neoficialus vertimas)

6 Kaip matyti iš dokumento, kurį Komisija pridėjo prie savo apeliacinio skundo ir kurį, šalių teigimu, parengė Nyderlandų administracija, nacionalinėje teisėje, be tradicinės santuokos, numatytos dvi sąjungos rūšys, tai yra registruota partnerystė (*geregistreerd partnerschap*) ir bendro gyvenimo sutartis (*samenlevingsovereenkomst*). Iš pirmosios sąjungos rūšies kyla teisinės, turtinės ir neturtinės pasekmės, labai panašios į tas, kurios atsiranda gyvenant susituokus, o antroji sąjungos rūšis atsiranda iš laisvos šalių valios ir iš esmės sukelia tik pasekmes, susijusias su jų sutartyje numatytomis teisėmis bei pareigomis. Konkrečiai kalbant, nėra jokio teisinio reikalavimo į *samenlevingsovereenkomst* įtraukti tam tikrus įsipareigojimus arba pareiškimus, pavyzdžiui, įsipareigojimo turėti bendrą ūkį. Beje, su sąlyga, kad yra laikomasi viešosios tvarkos normų ir moralės

principų, *samenlevingsovereenkomst* gali sudaryti du ar daugiau asmenų bei neatmetama galimybė tokią sutartį sudaryti glaudžiais giminystės ryšiais siejamiems asmenims. Be to, *samenlevingsovereenkomst* gali būti sudaryta arba paprasta rašytine, arba notarine forma. Pagal Nyderlandų teisę tik notaro patvirtinta oficiali *samenlevingsovereenkomst* atitinka reikalavimus, keliamus tam, kad partneris galėtų naudotis pensijų sistema ir įvairiomis su darbo santykiais susijusiomis socialinio draudimo išmokomis. Tokios notaro patvirtintos sutarties, kaip poros bendro gyvenimo įrodymo, gali taip pat pareikalauti tretieji asmenys, kaip antai pensijų fondai. Tačiau net neįvykdžius formalių reikalavimų, sudarius *samenlevingsovereenkomst* arba paprasčiausiai bendrai gyvenant atsiranda tam tikros pasekmės, visų pirma mokesčių ir socialinio draudimo srityse. Iš principo, nors *samenlevingsovereenkomst* nesukelia pasekmių tretiesiems asmenims, teismai pradėjo tokias sutartis sudariusias poras vertinti taip pat, kaip *geregistreerd partnerschap* sudariusias poras.

Faktinės bylos aplinkybės

7 Skundžiamame sprendime aplinkybės, dėl kurių kilo ginčas, išdėstytos taip:

„6 Ieškovas, Nyderlandų pilietis, nuo 2006 m. vasario 15 d. yra Eurostato pareigūnas. Vasario 20 d. jis paprašė, kad jo partnerystę su M. H., kurią reglamentuoja 2005 m. gruodžio 29 d. Nyderlanduose notaro patvirtinta bendro gyvenimo sutartis (*samenlevingsovereenkomst*), pripažintų Komisija tam, kad jo partnerė galėtų naudotis BSDS.

7 2006 m. vasario 28 d. raštu Individualių išmokų administravimo ir mokėjimo biuras (PMO) atmetė jo prašymą, remdamasis tuo, kad ieškovo ir jo partnerės sudaryta

bendro gyvenimo sutartis negali būti laikoma partneryste, kurią pripažįsta Nyderlandų teisė (1998 m. sausio 1 d. įsigaliojęs įstatymas dėl *geregistreerd partnerschap*), kaip to reikalaujama pagal Nuostatų VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punktą.

8 2006 m. kovo 13 d. ieškovas užginčijo prašymo atmetimą ir pateikė Nyderlandų ambasados Liuksemburge išduotą pažymą, kad minėta sutartis *samenlevingsovereenkomst*, kurią [jis] ir jo partnerė pasirašė notaro akivaizdoje, Nyderlanduose yra pripažinta ir todėl patvirtina jų, kaip nesantuokinių partnerių, statusą.

9 Tačiau 2006 m. kovo 20 d. raštu Komisija patvirtino savo 2006 m. vasario 28 d. Sprendimą. Ji nurodė, kad nors bendro gyvenimo sutartis formaliai patvirtina ieškovo ir jo partnerės nesantuokinių partnerių statusą, vis dėlto ji sukuria tik tas teises ir pareigas, kurias partneriai įtvirtino raštu. Tai, kad sutartis buvo pasirašyta notaro akivaizdoje, nepakeičia fakto, jog kalbama tiesiog apie asmeninę sutartį, kuri nesukuria teisinių pasekmių trečiosioms šalims ir kuriai netaikomas registravimo reikalavimas. Tačiau pagal Nuostatų VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punktą reikalaujama, kad nesantuokiniai partneriai įvykdytų šį reikalavimą, nes registravimas sukuria į santuokos teisines pasekmes panašias teises ir pareigas.

10 2006 m. kovo 31 d. ieškovas pateikė skundą, kuriame užginčijo, jo nuomone, pernelyg griežtą Nuostatų VII priedo 1 straipsnio 2 dalies išaiškinimą, kurio laikosi Komisija. Jis šiame skunde nurodė, kad sutarties registravimo pas notarą pakanka, ir rėmėsi tam tikromis aplinkybėmis, kad įrodytų, jog jo partnerystė ir santuoka nedaug skiriasi. Ypač jis pabrėžė tai, kad jo ryšys su partnere tęsiasi jau ilgiau kaip dvejus metus, kad kartu jie turi vaiką, kurį jis oficialiai pripažino, ir kad dabar laukia antrojo. Ieškovas pridūrė, kad jis ir jo partnerė sudarė testamentus vienas kito atžvilgiu ir kad jis apsidraudė gyvybę savo partnerės naudai..

11 2006 m. birželio 1 d. pranešime BSDS administravimo komitetas (toliau – administravimo komitetas), remdamasis ieškovo pateiktais dokumentais, ypač notaro patvirtinta bendro gyvenimo sutartimi ir Nyderlandų ambasados Liuksemburge išduota pažyma, nusprendė, kad minėta partnerystė turi būti pripažinta kaip tenkinanti Bendrųjų nuostatų 12 straipsnyje nustatytas sąlygas, būtent Nuostatų VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punkto i papunktyje numatytą sąlygą.

12 Nepaisant teigiamos administravimo komiteto nuomonės, 2006 m. liepos 12 d. Sprendimu Paskyrimų tarnyba atmetė ieškovo skundą. Ji nusprendė, kad Nuostatai riboja partnerių, susijusių į santuoką panašiu ryšiu, iš kurio kyla įstatyme nustatytos abipusės teisės ir pareigos, teisę naudotis BSDS. Ji pabrėžė, kad bendro gyvenimo sutartis yra tik asmeninė sutartis, kurią gali sudaryti daugiau nei du asmenys ir kurios turinį nustato šalys, ir nors notaras ją įregistravo, ši partnerystė realiai neturi jokių teisinių pasekmių ir negali būti laikoma Nuostatų VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punkte numatyta nesantuokine partneryste.

13 Paskyrimų tarnybos sprendimas ieškovui buvo įteiktas 2006 m. liepos 13 dieną.“

Procesas Tarnautojų teisme ir skundžiamas sprendimas

8 2006 m. spalio 23 d. pateiktu ieškiniu A. Roodhuijzen Tarnautojų teismo paprašė panaikinti Komisijos sprendimą atsisakyti jo ir M. H sudarytą bendro gyvenimo sutartį pripažinti „kaip nesantuokinę partnerystę“ Tarnybos nuostatų prasme ir todėl neleisti jai naudotis BSDS.

9 Skundžiamu sprendimu Tarnautojų teismas šį sprendimą panaikino dėl Tarnybos nuostatų 72 straipsnio, VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punkto ir Bendrųjų nuostatų 12 straipsnio pažeidimo.

10 Konkrečiai kalbant, Tarnautojų teismas nagrinėjo Komisijos argumentus, kad teisės aktų leidėjas neketino suteikti teisės naudotis BSDS visiems pastoviems pareigūnų partneriams, kai tik „pripažįstama“ jų partnerystė, bet tik tiems, kurių partnerystė toje valstybėje narėje, kur ji sudaryta, yra labai panaši į „santuoką“.

11 Skundžiamo sprendimo 29 punkte Tarnautojų teismas pripažino, kad iš paties Tarnybos nuostatų 72 straipsnio teksto matyti, jog apibrėžiant „nesusituokusio pareigūno partnerio“ sąvoką jame tiesiogiai nukreipiama į tris pirmąsias šių nuostatų VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punkto sąlygas, todėl partnerystės įregistravimas, nurodytas Tarnybos nuostatų VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punkto pirmajame sakinyje, negali būti laikomas išankstine sąlyga. Jis taip pat nurodė, kad 2004 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 723/2004, iš dalies keičiančio Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų Europos Bendrijų tarnautojų įdarbinimo sąlygas (OL L 124, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 2 t., p. 130–247), 8 konstatuojamojoje dalyje, susijusioje su susituokusioms poroms suteikiamų išmokų taikymu kitoms sąjungos formoms, nurodomi „santuokiniais ryšiais, valstybėje narėje pripažįstamais tvirta partneryste, nesusieti pareigūnai“, neminint sąlygų įregistruoti atitinkamą ryšį.

12 Kalbėdamas apie pirmąją iš minėtų trijų sąlygų, nurodytų Tarnybos nuostatų VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punkte (toliau – ginčijama sąlyga), Tarnautojų teismas skundžiamo sprendimo 32 punkte nusprendė, jog šią sąlygą sudaro trys dalys:

— pirmoji dalis susijusi su „oficialaus“ dokumento dėl asmenų statuso pateikimu,

— antrojoje dalyje numatytas reikalavimas, kad minėtas oficialus dokumentas būtų „pripažįstamas“ valstybės narės,

— trečiojoje dalyje reikalaujama, kad šis oficialus dokumentas patvirtintų atitinkamų asmenų „nesantuokinių partnerių statusą“.

13 Tarnautojų teismas nusprendė, kad šiuo atveju yra tenkinamos pirmos dvi ginčijamos sąlygos dalys, nes A. Roodhuijzen pateikė su savo partnere notaro akivaizdoje Nyderlanduose sudarytą bendro gyvenimo sutartį bei Nyderlandų ambasados Liuksemburge pažymą, kurioje pabrėžiama, kad šis dokumentas pripažįstamas Nyderlanduose (skundžiamo sprendimo 33 punktas).

14 Tačiau dėl trečios dalies Tarnautojų teismas taip nusprendė:

„35 <…> Klausimas, ar du asmenys yra „nesantuokiniai partneriai“ Nuostatų prasme, negali priklausyti tik nuo valstybės narės nacionalinių institucijų vertinimo. Be to, konkrečiai kalbant apie *samenlevingsovereenkomst*, reikia nurodyti, kad „nesantuokinių partnerių“ statuso įgijimo reikalavimas negali būti laikomas įvykdytu tik dėl valstybės narės pripažįstamo oficialaus dokumento, patvirtinančio šį statusą. Pagal Nyderlandų teisę bendro gyvenimo sutartis yra tiesiog laisvai tarp šalių sudaryta sutartis su sąlyga, kad yra laikomasi viešosios tvarkos išlygų ir nusistovėjusių moralės principų. Ją gali sudaryti du ar daugiau asmenų ir nėra jokio teisinio reikalavimo įtraukti tam tikrus įsipareigojimus arba pareiškimus, pavyzdžiui, įsipareigojimo turėti bendrą ūkį. Be to, iš esmės ji sukuria šalims tik jų pačių numatytas teises ir pareigas, o teisinės pasekmės trečiųjų šalių atžvilgiu, kurios bet kuriuo atveju yra ribotos, reikalauja specialių pareiškimų ir procedūrų.

36 Todėl iš dalies laikantis Komisijos pozicijos reikia pripažinti, kad Nuostatų 72 straipsnyje ir Bendrųjų nuostatų 12 straipsnyje nurodyta partnerystė „prilyginama“ santuokai, ir norint šias nuostatas taikyti, partnerystė turi turėti tam tikrų panašumų į santuoką.

37 Remdamasis šiuo kriterijumi, Tarnautojų teismas mano, kad trečią ginčijamos sąlygos dalį sudaro trys kumuliatyvūs reikalavimai.

38 Pirma, trečioje ginčijamos sąlygos dalyje nustatyta, ir ta pati sąvoka, vartojama taikomoje Nuostatų nuostatoje, patvirtina šį aiškinimą, kad partneriai turi būti „pora“, kitaip tariant, dviejų asmenų sąjunga, priešingai nei kitos asmenų, galinčių būti bendro gyvenimo sutarties pagal Nyderlandų teisę šalimis, sąjungos. Reikia konstatuoti, kad šios bylos atvejis yra būtent toks ir kad šalys dėl to sutaria.

39 Be to, sąvokos „statusas“ vartojimas rodo, kad partnerių santykiai turi būti vieši ir formalūs. Nors iš dalies susijęs su pirma ginčijamos sąlygos dalimi <…>, antras trečios dalies reikalavimas viršija paprastą „oficialaus“ dokumento reikalavimą. Vis dėlto jis yra tenkinamas šioje byloje. Parengta pas notarą, nors tokio reikalavimo nėra, sutartis, reglamentuojanti ieškovo ir jo partnerės bendrą gyvenimą, yra autentiška ir šį autentiškumą jai suteikia patvirtinimas notariniu aktu; ji struktūriškai ir detaliai reglamentuoja bendrą partnerių gyvenimą bei yra parengta kaip teisinis dokumentas.

40 Galiausiai „nesantuokinių partnerių“ sąvoka turi būti suvokiama kaip taikoma situacijai, kai partneriai gyvena pakankamai pastovų bendrą gyvenimą ir yra saistomi abipusių teisių bei pareigų, susijusių su šiuo bendru gyvenimu.“

15 Šioje byloje Tarnautojų teismas nustatė, kad šis trečias reikalavimas, susijęs su „nesantuokinių partnerių“ sąvoka, taip pat tenkinamas, pateikdamas šiuos motyvus:

„42 Pirmiausia, ieškovo ir jo partnerės sudarytos *samenlevingsovereenkomst* preambulėje jie aiškiai pareiškia, kad gyvens kartu ir ves bendrą ūkį nuo 2004 m. liepos 1 dienos. Be to, ieškovas posėdyje pabrėžė, kad bendro gyvenimo sutarties 7 straipsnis įpareigoja porą turėti bendrą gyvenamąją vietą.

43 Reikia konstatuoti, kad toliau ieškovo ir jo partnerės bendro gyvenimo sutartis numato platų teisių ir pareigų, susijusių su jų, kaip poros, bendru gyvenimu, reglamentavimą. Pavyzdžiui, pagal bendro gyvenimo sutarties 3 straipsnį partneriai suteikė vienas kitam abipusius įgaliojimus dėl juridinių veiksmų, susijusių su kasdieniu gyvenimu. Sutarties 4 straipsnyje nurodoma, kad visas su kasdieniu gyvenimu susijęs turtas yra bendra nuosavybė, išskyrus nurodytąjį sutarties priede arba dėl kurio šalys susitarė kitaip raštu. Bendrai valdomas namų ūkio turtas išvardijamas sutarties 4 straipsnio 2 dalyje. Partneriai taip pat įsipareigojo sutarties 5 straipsnyje kas mėnesį proporcingai grynosioms pajamoms iš darbo mokėti įnašą į bendrą biudžetą, kad būtų galima padengti bendro gyvenimo išlaidas. Be to, sutarties 8 straipsnyje nustatyta, kad visais atvejais, kai ginčijama turto nuosavybė, turtas yra laikomas abiejų nuosavybe ir kiekvienam priklauso nedaloma pusė. Galiausiai reikia pastebėti, kad sutarties 9 straipsnyje kiekvienas partneris paskiria vienas kitą „partnerio pensijos“ gavėju, jeigu jų atitinkami pensijos fondai pripažįsta tokią pensiją.

44 Nors vaikų klausimas neapibrėžiamas bendro gyvenimo sutartyje, iš dokumento, pridėto prie atsiliepimo į ieškinį ir minėto šio sprendimo 5 punkte, matyti, kad pagal Nyderlandų teisę, kai tėvai yra tiesiog partneriai, vaiko tėvas, pripažindamas jį ir laikydamasis tam tikrų procedūrų, gali įgyti tokias pačias teises vaiko atžvilgiu, lyg jis būtų susituokęs su jo motina. Jis įgyja bendras su motina tėvų pareigas; be to, prireikus tėvas gali suteikti vaikui savo pavardę. Šiuo atveju ieškovas, Komisijai neprieštaraujant, pareiškė, kad jis pripažino savo pirmąjį vaiką nuo jo gimimo, taip įgydamas tėvo teises.

45 Be to, nors bendro gyvenimo sutartis iš esmės susaisto tik partnerius (žr. sprendimo 35 punktą), reikia pažymėti, kad minėtame dokumente, nurodžius, jog Nyderlandų teismai pradėjo vertinti bendro gyvenimo sutartis sudariusias poras taip pat, kaip įregistruotą partnerystę sudariusias arba susituokusias poras („courts are starting to put couples with a cohabitation agreement on the same footing as married and registered couples“), aiškiai pareiškiama, kad porų bendro gyvenimo sutarties poveikis trečiosioms šalims gali būti pripažįstamas, pavyzdžiui, senatvės pensijų atveju; arba, kaip tiksliai nurodyta šio sprendimo 43 punkto pabaigoje, šioje byloje partneriai paskyrė vienas kitą „partnerio pensijos“ gavėju, jeigu jų atitinkami pensijos fondai pripažįsta tokią pensiją.

46 Visos šios aplinkybės rodo, kad nors iš ieškovo ir jo partnerės sudarytos bendros gyvenimo sutarties kylančios pasekmės nėra tokios plačios kaip santuokoje ar *geregistreerd partnerschap*, jos daugeliu atveju gali būti panašios, jei partneriai dėl to susitaria, o taip yra šiuo atveju.“

16 Todėl skundžiamo sprendimo 50 punkte Tarnautojų teismas padarė išvadą, kad A. Roodhuijzen partnerė, taikant Nuostatų 72 straipsnį ir Bendrųjų nuostatų 12 straipsnį, gali naudotis BSDS kaip „pareigūno nesantuokinė partnerė“ ir „apdrausto asmens pripažįstama partnerė“.

17 Atmetęs Komisijos priešingus argumentus, jis pridūrė:

„56 Papildomai Tarnautojų teismas pastebi, kad Komisijos pozicija dėl reikalavimo sudaryti *geregistreerd partnerschap* tipo sutartį pagal Nyderlandų teisę gali sukurti sąlygas nevienodam požiūriui atsirasti. Kadangi daugelyje šalių nėra sąjungos rūšies, panašios į *geregistreerd partnerschap*, reikalavimo sudaryti tokio tipo „įregistruotą“ partnerystę taikymo nesusituokusioms poroms, kurios ypač dėl gyvenamosios vietos bei tautybės yra artimiau susijusios su šiomis šalimis, kaip tai daro Komisija, pasekmė ta, kad iš pareigūno partnerio galutinai būtų atimta teisė pasinaudoti BSDS, jeigu nesudaryta santuoka. Kita vertus, darant prielaidą, kad Komisija pripažįsta partnerystę, kurią poros sudarė kaip bendro gyvenimo sutartį, jos atsisakymas pripažinti „paprastas“ bendro gyvenimo sutartis, kurias sudarė pirma minėta prasme artimai susijusios poros su šalimis, kur egzistuoja ne tik santuoka ar „registruota“ partnerystė, bet ir kitos sąjungos rūšys, reikštų, kad šios poros yra nevienodai vertinamos; šių porų atveju būtų atsisakyta suteikti teisę partneriui pasinaudoti BSDS, nors ji būtų suteikta poroms, kurios būtų susietos nurodytu ryšiu su šalimi, kur nėra „įregistruotos“ partnerystės. Tokį nevienodą požiūrį būtų dar sunkiau pateisinti partneryščių, „neįregistruotų“ Komisijos nurodyta prasme, kurios vis dėlto būtų labiau panašios į santuoką nei į pagal Nyderlandų teisę sudarytą *geregistreerd partnerschap*, atžvilgiu. Be to, nors pagal teismų praktiką EB 12, 39, 43 ir 49 straipsniuose kiekvienai valstybei narei draudžiama dėl pilietybės skirtingai taikyti savo teisę, jie nesusiję su galimais požiūrio skirtumais valstybėse narėse, kylančiais iš atskirų valstybių narių teisės aktų, jeigu taikomi visiems į jų taikymo sritį patenkantiems asmenims, remiantis objektyviais kriterijais ir neatsižvelgiant į jų pilietybę (šiuo klausimu žr. 1978 m. birželio 28 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Kenny*, C-1/78, Rink. p. 1489, 18 punktą; 1992 m. gegužės 7 d. Sprendimo *Wood ir Cowie*, C-251/90 ir C-252/90, Rink. p. I-2873, 19 punktą; 1979 m. liepos 3 d. Sprendimo *Van Dam en Zonen ir kt.*, C-185/78-C-204/78, Rink. p. 2345, 10 punktą ir 1996 m. vasario 1 d. Sprendimo *Perfili*, C-177/94, Rink. p. 161, 17 punktą), šiame punkte nurodyti požiūrio skirtumai nepatenka į šią teismų praktiką; pirmiausia ir, priešingai prielaidoms, kuriomis grįsta minėta teismų praktika, šiame punkte nurodyti požiūrio skirtumai kilo dėl atitinkamų asmenų pilietybės arba dėl jų gyvenamosios vietos kriterijaus, kuris dažniausia susijęs su pilietybės klausimu, antra, bylose, dėl kurių susiformavo minėta teismų praktika, nevienodo požiūrio klausimas kyla laisvo judėjimo

taisyklių atžvilgiu, o šioje byloje nagrinėjamas vienodo požiūrio principo, kaip Bendrijos viešosios tarnybos teisės principo, užtikrinimas.

57 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, reikia patenkinti ieškovo reikalavimus, susijusius su Nuostatų 72 straipsnio, VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punkto i papunkčiu ir Bendrųjų nuostatų 12 straipsnio pažeidimu, bei panaikinti ginčijamą sprendimą, nesant būtinybės priimti sprendimo dėl kitų ieškinio pagrindų, kurie, be to, kaip teisingai pastebi Komisija, ieškinyje pateikiami netvarkingai, o kai kuriems jų trūksta ir detalumo.

58 Tiesa, kad tam tikrais atvejais Tarnautojų teismo Nuostatų 72 straipsnio, skaitomo kartu su Nuostatų VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punkto i papunkčiu ir Bendrųjų nuostatų 12 straipsniu, pateiktas aiškinimas galėtų paskatinti prašymus suteikti nesusituokusiam pareigūno partneriui teisę naudotis BSDS nagrinėjančias tarnybas atlikti tikrinimus ir tyrimus, nors priimdamas Reglamentą Nr. 723/2004 Bendrijos teisės aktų leidėjas norėjo palengvinti administracinį institucijų valdymą. Tačiau šis tikslas pasiekiamas taikant naujas normas įvairių išmokų ir [pašalpų] srityje, ir ši sritis yra vienintelė, kurią pagal Reglamento Nr. 723/2004 26 konstatuojamąją dalį siekiama supaprastinti. Be to, ši sritis ne tik skiriasi nuo teisės naudotis BSDS suteikimo, bet taip pat socialiniu požiūriu yra mažiau jautri nei pastaroji <…>. Be to, supaprastinimo tikslas bet kuriuo atveju turi būti suderintas su aukštesniais teisės principais ir Nuostatų normomis; taigi apribojimai, kurie gali kilti institucijoms dėl šioje byloje priimto aiškinimo, yra tik šių principų ir normų, taikomų Tarnautojų teismo tam, kad būtų nustatyta tiksli sąvokos „nesusituokęs partneris“ reikšmė Nuostatų 72 straipsnyje, pasekmė.“

Dėl apeliacinio skundo

Procesas ir šalių reikalavimai

18 2008 m. vasario 8 d. Komisija Pirmosios instancijos teismo kanceliarijoje pateikė šį apeliacinį skundą.

19 2008 m. balandžio 28 d. A. Roodhuijzen pateikė atsiliepimą į skundą.

20 Komisijos prašymu, taikant Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 143 straipsnio 1 dalį, jai buvo leista pateikti dubliką. Dublikas Pirmosios instancijos teismo kanceliarijoje buvo pateiktas 2008 m. liepos 18 d., o triplikas – 2008 m. spalio 10 dieną.

21 Komisija Pirmosios instancijos teismo prašo:

— panaikinti skundžiamą sprendimą,

— atmesti A. Roodhuijzen pirmojoje instancijoje pateiktus reikalavimus kaip nepagrįstus,

— nurodyti kiekvienai šaliai padengti savo bylinėjimosi išlaidas, patirtas šioje instancijoje ir Tarnautojų teisme.

22 A. Roodhuijzen Pirmosios instancijos teismo prašo:

— atmesti apeliacinį skundą,

— priteisti iš Komisijos visas bylinėjimosi išlaidas, patirtas šioje instancijoje.

23 Vadovaudamasis teisėjo pranešėjo pranešimu Pirmosios instancijos teismas (apeliacinių skundų kolegija) nustatė, kad nė viena šalis nepateikė prašymo surengti posėdį per mėnesį po to, kai buvo pranešta apie rašytinės proceso dalies pabaigą, ir nusprendė pagal Procedūros reglamento 146 straipsnį priimti sprendimą be žodinės proceso dalies.

Dėl teisės

24 Grįsdama savo apeliacinį skundą Komisija pirmiausia teigia, kad Tarnautojų teismas sprendė ne tik *ultra petita*, bet taip pat *ultra vires* ir pažeidė teisę į gynybą. Antra, ji remiasi teisės klaida, padaryta aiškinant „nesantuokinės partnerystės“ sąvoką. Be to, tuo atveju, jei Pirmosios instancijos teismas pritartų pirmajam ar antrajam skundo pagrindams, Komisija papildomai remiasi klaidingu nediskriminavimo principo, kurį Tarnautojų teismas, siekdamas išsamumo, nagrinėjo skundžiamo sprendimo 56 punkte, aiškinimu.

Dėl nurodyto *non ultra petita* ir *non ultra vires* taisyklių bei teisės į gynybą pažeidimo

— Šalių argumentai

25 Komisija mano, jog Tarnautojų teismas sprendė *ultra vires*, visų pirma savo argumentais pakeisdamas ieškovo pirmojoje instancijoje argumentus ir, antra, aiškindamas Nyderlandų teisę.

26 Pirma, Komisija teigia, jog motyvai, kuriais remdamasis Tarnautojų teismas padarė išvadą, kad buvo pažeisti Tarnybos nuostatų 72 straipsnis ir VII priedo 1 straipsnio 2 dalis, „skiriasi“ nuo ieškinyje ir per posėdį pirmojoje instancijoje A. Roodhuijzen pateiktų argumentų. Iš tiesų šis nurodė, kad „Komisija turi pripažinti partnerystę, kai suinteresuotasis asmuo pateikia oficialų valstybės narės „pripažintą“ dokumentą, patvirtinantį jo „nesantuokinę partnerystę““.

27 Tačiau Tarnautojų teismas šiuos argumentus atmetė, motyvuodamas tuo, kad klausimą, ar dviejų asmenų situacija atitinka „nesantuokinių partnerių“ situaciją, gali vertinti ne tik valstybės narės valdžios institucijos. Taip jis viršijo savo kompetencijos ribas ir pažeidė teisę į gynybą.

28 Be to, nagrinėdamas pagrindą, susijusį su nediskriminavimo principo pažeidimu, Tarnautojų teismas savo argumentais pakeitė ieškovo pirmojoje instancijoje argumentus.

29 Šiuo atžvilgiu reikia nurodyti, kad ši byla pirmojoje instancijoje buvo nagrinėjama vykdant kitokią procedūrą nei Teisingumo Teismui priimant ieškovo pirmojoje instancijoje nurodytas nutartis: 2004 m. rugsėjo 27 d. Nutartį *UER prieš M6 ir kt.* (C-470/02 P, 42 ir 43 punktai) ir 2006 m. birželio 13 d. Nutartį *Mancini prieš Komisiją* (C-172/05 P, 70 punktas), kuriose jis konstatavo, jog Pirmosios instancijos teismas neviršijo savo kompetencijos ribų, visų pirma šalių atsakymų raštu į Pirmosios instancijos teismo klausimus atžvilgiu.

30 Antra, Komisija priekaištauja Tarnautojų teismui, kad šis, nagrinėdamas, ar ieškovo pirmojoje instancijoje ir M. H. sudaryta *samenlevingsovereenkomst* realiai sukelia pasekmių, panašių į santuokos, ar *geresgistreerde partnerschap*, sprendė *ultra vires*. Iš tiesų šio klausimo nagrinėjimas reikalavo aiškinti Nyderlandų teisę, o to daryti Tarnautojų teismas neturėjo įgaliojimų. Be to, Tarnautojų teismo aiškinimas prieštarauja pačių Nyderlandų valdžios institucijų aiškinimui, pagal kurį santuoka ir *geresgistreerde partnerschap* skiriasi nuo *samenlevingsovereenkomst* ir todėl ši negali būti laikoma panašia į pirmąsias.

31 Pateikusi dubliką Komisija tvirtina, jog Tarnautojų teismas viršijo savo kompetencijos ribas savarankiškai aiškindamas Tarnybos nuostatų VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytą Bendrijos sąvoką „nesantuokinis partneris“. Ši nuostata nukreipia į nacionalinius įstatymus tam, kad pagal kiekvienos valstybės narės politinį pasirinkimą būtų nustatoma, ar du asmenys įsipareigojo pagal „nesantuokinę partnerystę“, nes pora turi pateikti tai patvirtinantį oficialų atitinkamos valstybės narės dokumentą.

32 A. Roodhuijzen ginčija šiuos argumentus.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

33 Iš pradžių reikia nurodyti, kad Komisija, teigdama, jog Tarnautojų teismas, savo argumentais pakeitęs ieškovo pirmojoje instancijoje argumentus, sprendė *ultra vires*, konkrečiau priekaištauja dėl to, kad jis nesilaikė šalių apibrėžto ginčo dalyko ir kad, pasirėmęs šalių neapsvarstytais argumentais, pažeidė teisę į gynybą.

34 Šiuo klausimu reikia priminti: kadangi Bendrijos teismas, į kurį kreiptasi su ieškiniu dėl panaikinimo, negali nuspręsti *ultra petita*, jis nėra įgaliotas nei performuluoti pagrindinio ieškinio dalyko (šia prasme žr. 2008 m. gruodžio 18 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Belgija prieš Genette*, T-90/07 P ir T-99/07 P, Rink. p. II-3859, 72–75 punktus), nei savo nuožiūra nurodyti pagrindo, išskyrus atskirus atvejus, kai viešojo intereso tikslais jis privalo imtis veiksmų.

35 Tačiau iš nusistovėjusios teismų praktikos matyti, kad nors nagrinėdamas šalių apibrėžtą ginčą Bendrijos teismas turi nuspręsti tik dėl šalių prašymo, jis neturi apsiriboti tik jų nurodytais savo reikalavimams pagrįsti argumentais, antraip teismui kartais galėtų prireikti grįsti savo sprendimą klaidingais teisiniais vertinimais (minėto sprendimo *UER prieš M6 ir kt.* 69 punktas; minėto sprendimo *Mancini prieš Komisiją* 41 punktas ir 2007 m. birželio 20 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Tirrenia di Navigazione ir kt. prieš Komisiją*, T-246/99, 102 punktas).

36 Konkrečiai kalbant, sprendžiant tokį ginčą, koks nagrinėjamas šioje byloje, kuris tarp šalių kilo dėl Bendrijos teisės nuostatos aiškinimo ir taikymo, Bendrijos teismas jam išspręsti svarbias teisės normas turi taikyti šalių nurodytoms faktinėms aplinkybėms (generalinio advokato P. Léger išvados, pateiktos byloje, kurioje priimtas 1998 m. lapkričio 19 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Parlamentas prieš Gutiérrez de Quijano y Lloréns*, C-252/96 P, Rink. p. I-7421, I-7422, 36 punktas). Pagal *iura novit curia* principą aiškinant įstatymo prasmę netaikomas principas, pagal kurį šalys gali laisvai spręsti dėl ginčo apimties, ir todėl Bendrijos teismas neprivalo atskleisti šalims, kokį aiškinimą jis ketina pasirinkti, kad šios galėtų pateikti savo nuomonę šiuo klausimu

(generalinio advokato G. Cosmas išvados, pateiktos byloje, kurioje priimtas 2000 m. sausio 11 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Nyderlandai ir van der Wal prieš Komisiją*, C-174/98 P ir C-189/98 P, Rink. p. I-1, I-3, 95 ir 96 punktai).

37 Todėl šioje byloje pakanka patikrinti, ar ginčijami skundžiamo sprendimo motyvai, kuriais remiantis buvo panaikintas ginčijamas sprendimas, atmetus ieškovo pirmojoje instancijoje nurodytus argumentus, tik papildo Tarnautojų teismo argumentus, susijusius su pirmojoje instancijoje nurodytais pagrindais, ar jie susiję su kitokiais pagrindais (šiuo klausimu žr. 1998 m. lapkričio 19 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Parlamentas prieš Gutiérrez de Quijano y Lloréns*, C-252/96 P, Rink. p. I-7421, 32–34 punktus).

38 Reikia konstatuoti, kad skundžiamo sprendimo motyvai dėl „nesantuokinės partnerystės“ sąvokos Tarnybos nuostatų prasme bei dėl ieškovo pirmojoje instancijoje ir M. H. sudarytos *samenlevingsovereenkomst* sąlygų buvo pateikti nagrinėjant ieškinyje nurodytus pagrindus dėl Tarnybos nuostatų 72 straipsnio, VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punkto i papunkčio ir Bendrųjų nuostatų 12 straipsnio pažeidimo. Iš tiesų Tarnautojų teismas šioje byloje tik savarankiškai aiškino Tarnybos nuostatų 72 straipsnio 1 dalyje nurodytą „nesantuokinės partnerystės“ sąvoką ir ją taikė šioje byloje nagrinėdamas nurodytus pagrindus.

39 Be to, kalbant apie skundžiamo sprendimo 56 punkte tik siekiant išsamumo nurodytą motyvą dėl vienodo požiūrio principo, reikia pabrėžti, kad jis taip pat pateiktas nagrinėjant ankstesniame punkte nurodytus pagrindus. Šiuo atveju nuoroda į vienodo požiūrio principą tik papildo Tarnautojų teismo argumentus, susijusius su Tarnybos nuostatų 72 straipsnio 1 dalyje numatytos „nesantuokinės partnerystės“ sąvokos aiškinimu.

40 Dar reikia nurodyti, jog A. Roodhuijzen teisingai pabrėžia, kad skundžiamas sprendimas grindžiamas tik šalių Tarnautojų teismui vertinti pateiktomis faktinėmis aplinkybėmis, kurios buvo aptartos laikantis rungimosi principo. Beje, Komisija neginčija šių aplinkybių buvimo bylos medžiagoje.

41 Šiomis sąlygomis Komisijos nurodyta aplinkybė, kad šioje byloje nagrinėjama pirmojoje instancijoje taikyta procedūra skiriasi nuo Teisingumo Teismo nagrinėtų minėtose nutartyse *UER prieš M6 ir kt.* ir *Mancini prieš Komisiją* dėl to, kad šioje byloje šalių nebuvo prašoma atsakyti į Tarnautojų teismo klausimus raštu, neturi reikšmės, nes skundžiamame sprendime Tarnautojų teismas išimtinai rėmėsi jam vertinti šalių pateiktomis faktinėmis aplinkybėmis, kurias jos galėjo aptarti.

42 Iš to matyti, kad Tarnautojų teismas nesprendė *ultra petita* ir nepažeidė Komisijos teisės į gynybą.

43 Antra, grįsdama pagrindą, susijusį su *non ultra vires* taisyklės pažeidimu, Komisija iš esmės priekaištauja Tarnautojų teismui savarankiškai aiškinus „nesantuokinės partnerystės“ sąvoką, į kurią atsižvelgdamas jis nagrinėjo ieškovo pagrindinėje byloje ir M. H. sudarytą *samenlevingsovereenkomst*, šiuo tikslu „aiškindamas“ Nyderlandų teisę. Tačiau, Komisijos nuomone, tik Nyderlandų įstatymų leidėjas yra kompetentingas apibrėžti tokios rūšies bendro gyvenimo sutartį.

44 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad, priešingai nei teigia Komisija, Tarnautojų teismas, savarankiškai aiškindamas Tarnybos nuostatų 72 straipsnio 1 dalyje, VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punkto i papunktyje ir Bendrųjų nuostatų 12 straipsnyje nurodytą „nesantuokinės partnerystės“ sąvoką ir paskui šios sąvokos taikymo šioje byloje tikslais

atsižvelgdamas į taikytiną Nyderlandų teisę bei į nagrinėjamos *samenlevingsovereenkomst* turinį, neviršijo savo kompetencijos ribų.

45 Iš tiesų Tarnautojų teismas turėjo aiškinti ir taikyti ginčijamose nuostatose numatytą „nesantuokinės partnerystės“ sąvoką, nes jose nereikalaujama, kad sprendimą priimtų tik atitinkama valstybė narė ir kontroliuotų šios valstybės teisės sistemai priklausantis teismas (dėl nacionalinės kompetencijos skaičiuojant pagal Tarnybos nuostatus pervestinos nacionalinės pensijos dydį žr., pavyzdžiui, minėto sprendimo *Belgija prieš Genette* 57 punktą ir nurodytą teismų praktiką).

46 Šiomis aplinkybėmis Tarnautojų teismas turėjo išspręsti klausimą, ar „nesantuokinės partnerystės“ sąvoką galima aiškinti savarankiškai, ar, atvirkščiai, ši sąvoka turi būti suprantama kaip nukreipianti į nacionalinę teisę. Pirmuoju atveju Bendrijos teismui atliekant kontrolę atitinkama institucija, taikydama savarankišką Bendrijos sąvoką, tam tikrais atvejais gali privalėti atsižvelgti į nacionalinę teisę kaip į faktinę aplinkybę. Tokiu atveju į nacionalinės teisės ypatybes turi būti atsižvelgiama, nepaisant joje nurodytų teisinių sąvokų (šiuo klausimu žr. 2009 m. vasario 20 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Komisija prieš Bertolete ir kt.*, T-359/07 P–T-361/07 P, dar nepaskelbta Rink. VT, 46 punktą). Antruoju atveju, atvirkščiai, Bendrijos teismui atliekant kontrolę atitinkama institucija turi taikyti nacionalinių teismų išaiškintas svarbias nacionalinės teisės normas (šiuo klausimu žr. 1972 m. gegužės 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Meinhardt prieš Komisiją*, 24/71, Rink. p. 269, 6, 7 ir 12 punktus; 1992 m. gruodžio 18 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Díaz García prieš Parl*amentą, T-43/90, Rink. p. II-2619, 37–41 punktus; 1992 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *Khouri prieš Komisiją*, T-85/91, Rink. p. II-2637, 33–41 punktus ir 2004 m. balandžio 21 d. Sprendimo *M prieš Teisingumo Teismą*, T-172/01, Rink. p. II-1075, 72–75 ir 112 punktus).

47 Tokiomis sąlygomis net darant prielaidą, kad skundžiamame sprendime savarankiškai atliktas „nesantuokinės partnerystės“ sąvokos aiškinimas, kaip teigia Komisija, yra klaidingas, Tarnautojų teismas negali būti kaltinamas tuo, kad atsižvelgdamas į taikytinos nacionalinės teisės ypatybes viršijo savo kompetencijos ribas. Be to, tokios „nesantuokinės partnerystės“ sąvokos, viena vertus, aiškinimo ir, kita vertus, taikymo

šioje byloje teisėtumo vertinimą reikia atlikti analizuojant pagrindą, susijusį su teisės klaida, padaryta aiškinant „nesantuokinės partnerystės“ sąvoką.

48 Dėl visų šių motyvų, pagrindai, susiję su *non ultra petita* ir *non ultra vires* taisyklių bei teisės į gynybą pažeidimu, turi būti atmesti kaip nepagrįsti.

Dėl nurodytos teisės klaidos, padarytos aiškinant „nesantuokinės partnerystės“ sąvoką

— Šalių argumentai

49 Komisija iš esmės teigia, kad Tarnautojų teismas padarė teisės klaidą pateikdamas tokį „nesantuokinės partnerystės“ sąvokos aiškinimą, pagal kurį pareigūno partneriui suteikiama teisė naudotis BSDS.

50 Šiuo atžvilgiu ji priekaištauja, kad šis skundžiamo sprendimo 29 punkte nusprendė, jog Tarnybos nuostatų VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punkto pirmajame sakinyje nurodytas partnerystės įregistravimas nėra išankstinė sąlyga. Ji patikslina, kad Bendrijos teisės aktų leidėjas, užuot apibrėžęs „nesantuokinio partnerio“ sąvoką Tarnybos nuostatų 72 straipsnyje, pateikdamas nuorodą į šių nuostatų VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punktą rėmėsi ne pačiu partnerystės įregistravimo formalumu, bet šio formalumo įtaka partnerystės rūšiai, į kurią gali būti atsižvelgta. Todėl Tarnybos nuostatų VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punkte išvardytos sąlygos negali būti skaitomos atskirai nuo šios nuostatos pirmojo sakinio.

51 Komisijos nuomone, iš to matyti, kad Tarnybos nuostatų VII priedo 1 straipsnio 2 dalyje numatyta „nesantuokinė partnerystė“ reiškia tik nacionaliniame įstatyme įtvirtintą tokią partnerystę, kuri sukelia į santuokos panašias pasekmes. Taigi Tarnautojų teismas padarė teisės klaidą, aiškindamas Bendrijos „nesantuokinės partnerystės“ sąvoką kaip galinčią apimti kitų rūšių partnerystę, kurios nacionaliniame įstatyme nėra įtvirtintos kaip sukeliančios tokias pasekmes, bet kurios vis dėlto gali sukelti „pasekmes, daugeliu atveju panašias į (santuokos), jei partneriai dėl to susitaria“ (skundžiamo sprendimo 46 punktas).

52 Tokia partnerystė, kaip antai *samenlevingsovereenkomst*, kad ir kokios būtų susitarime numatytos taisyklės, visiškai negali būti prilyginama santuokai ir suteikti teisės pagal Tarnybos nuostatų VII priedo 1 straipsnio 2 dalį, nes Nyderlandų įstatymų leidėjas jos neįtvirtino tam, kad sukeltų panašias į santuokos pasekmes. Iš tiesų teisiškai ji nėra partnerystė, skirta tik asmenims, norintiems sudaryti „porą“.

53 Komisija tvirtina, kad teisę gauti tam tikras Tarnybos nuostatuose numatytas išmokas, kurios anksčiau buvo mokamos tik sutuoktiniui, Bendrijos teisės aktų leidėjas suteikė tik vienos rūšies partnerystės, t. y. „tvirtos įregistruotos partnerystės“, atveju. Tai patvirtina Reglamento Nr. 723/2004 aštunta konstatuojamoji dalis, pagal kurią „santuokiniais ryšiais, valstybėje narėje pripažįstamais tvirta partneryste, nesusietiems pareigūnams [nesantuokiniais ryšiais, valstybėje narėje pripažįstamais tvirta partneryste, susietiems pareigūnams], neturintiems teisinių galimybių susituokti, turėtų būti mokamos tokios pačios išmokos kaip ir susituokusioms poroms.“ Tačiau, atsižvelgiant į Tarnautojų teismo argumentus, galima manyti, jog partnerystės rūšis, kuria remiantis suteikiama teisė gauti tam tikras išmokas, skiriasi atsižvelgiant į išmoką.

54 Komisijos nuomone, įregistruotos ir pastovios partnerystės reikalavimas Tarnybos nuostatų VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punkto pirmojo sakinio prasme yra vienintelė šiame straipsnyje numatyta reali esminė sąlyga. Pirma, i papunktyje nurodytas reikalavimas pateikti atitinkamos valstybės narės pripažįstamą oficialų dokumentą nereiškia, kad ši valstybė turi „pripažinti“ partnerystę, kaip neteisingai gali būti galvojama atsižvelgiant į Bendrųjų nuostatų 12 straipsnį. Pakanka, kad pateiktas dokumentas, patvirtinantis nesantuokinės partnerystės įregistravimą, būtų pripažintas oficialiu. Antra, ii ir iii papunkčiuose išvardytos sąlygos, pagal kurias teisė nesuteikiama, viena vertus, susituokusiems ar įsipareigojusiems pagal kitą nesantuokinę partnerystę

partneriams ir, kita vertus, glaudžiais giminystės ryšiais su pareigūnu susietiems partneriams, yra panašios į santuokos ir *geregistreerd partnerschap* sąlygas.

55 Atvirkščiai, s*amenlevingsovereenkomst* gali sudaryti keli asmenys ir artimi giminaičiai. Šiuo klausimu Komisija primena, jog Europos žmogaus teisių teismas atmetė dviejų seserų, kurias sieja „tvirtas ir pastovus ryšys, pagrįstas abipusiu solidarumu“ (žr. 2008 m. balandžio 29 d. EŽTT sprendimo *Burden prieš Jungtinę Karalystę* 10 punktą), pateiktą su paveldimojo turto mokesčiu susijusį kaltinimą diskriminacija partnerių, įsipareigojusių pagal Jungtinės Karalystės įstatymu reglamentuojamą civilinę partnerystę, atžvilgiu, visų pirma motyvuodamas tuo, kad „vienas santuokos arba civilinės partnerystės įstatymu pagrįstos sąjungos požymių yra tas, kad šių rūšių sąjunga uždrausta asmenims, kuriuos sieja artimi giminystės ryšiai“ (sprendimo 62 punktas).

56 Šioje byloje nusprendęs, jog notaro atlikta registracija atitinka su „įregistravimu“ susijusios sąlygos reikalavimus, Tarnautojų teismas iškraipė Tarnybos nuostatų VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punkto pirmajame sakinyje nurodytą „įregistravimo“ sąvoką. Iš tiesų ši sąvoka reiškia, kad partnerystę, kaip ir santuoką, turi „reglamentuoti įstatymas“. Privatinės teisės reglamentuojama „bendro gyvenimo sutartis“, kurią notaras šalių prašymu gali „oficialiai patvirtinti“, šios sąlygos neatitinka.

57 Komisija priduria, kad 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančios Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinančios Direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (OL L 158, p. 77; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 46–61), penkta konstatuojamoji dalis ir 2 straipsnio 2 dalies b punktas patvirtina, kad pagal Bendrijos teisę „įregistruota partnerystė“ yra tik partnerystė, pagal nacionalinę teisę, kuria remiantis ji buvo sudaryta, sukelianti lygiavertes santuokai pasekmes. Iš 2001 m. gegužės 31 d. Teisingumo Teismo sprendimo *D ir Švedija prieš Tarybą* (C-122/99 P ir

C-125/99 P, Rink. p. I-4319) 33 punkto taip pat išplaukia, kad „registruota partneryste“ reikia laikyti tik partnerystę, kurios pasekmės yra lygiavertės santuokai.

58 Be to, teismų praktika patvirtina, jog tokia sąvoka, kaip antai „nesantuokiniai partneriai“, kuri susijusi su asmenų civiline būkle ir priklauso išimtinei valstybių narių kompetencijai, negali būti aiškinama savarankiškai (žr. minėto sprendimo *D ir Švedija prieš Tarybą* 34 ir 35 punktus bei 2008 m. balandžio 1 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Maruko*, C-267/06, Rink. p. I-1757, 59, 67–69 ir 72 punktus).

59 Be kita ko, Tarnautojų teismo vertinimas prieštarauja Bendrijos teisės aktų leidėjo ketinimui supaprastinti administracinį valdymą. Iš tiesų, kaip skundžiamo sprendimo 58 punkte pripažino Tarnautojų teismas, šis vertinimas reiškia, kad kiekvienu „sutartinės“ partnerystės, kuri pagal taikomą nacionalinę teisę nėra prilyginama santuokai, atveju Komisija atlieka atitinkamos sutarties sąlygų analizę tam, kad nustatytų, ar ši sutartis ir santuoka sukelia „panašias“ pasekmes.

60 Tuo atveju, jei Pirmosios instancijos teismas patvirtintų Tarnautojų teismo aiškinimą, kad Tarnybos nuostatų 72 straipsnis nenukreipia į VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punkto pirmąjį sakinį, Komisija teigia, kad skundžiamas sprendimas turi būti panaikintas dėl šios nuostatos i–iii papunkčiuose nurodytų sąlygų klaidingo aiškinimo.

61 Iš tiesų tokiu atveju Tarnybos nuostatų 72 straipsnis ir VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punktas gali būti aiškinami tik taip, kaip pirmojoje instancijoje siūlė A. Roodhuijzen. Todėl kai net privatinės teisės reglamentuojama nesantuokinė partnerystė buvo sudaryta su vienu asmeniu, kurio su pareigūnu nesieja joks glaudus giminystės ryšys, nė vienas partnerių nėra sudaręs santuokos ar kitos partnerystės, ir su sąlyga, kad Komisijai pateikiamas partnerystę patvirtinantis dokumentas tam, kad partneris galėtų naudotis BSDS, šiai partnerystei Komisija turi pritarti. Todėl negalima, kaip

skundžiamame sprendime, reikalauti įrodyti, kad partnerystė turi tam tikrų panašumų su santuoka bei „tam tikro pastovumo“. Iš tiesų i papunktyje įtvirtinta sąlyga negali būti taip aiškinama.

62 Savo ruožtu A. Roodhuijzen tvirtina, jog šis antrasis pagrindas yra nepriimtinas, nes Komisija ne ginčija vertinimą, kurio pagrindu Tarnautojų teismas atmetė jos argumentus, bet siekia, kad pirmojoje instancijoje pateiktas ieškinys būtų paprasčiausia išnagrinėtas iš naujo.

63 Be to, šis pagrindas yra nepagrįstas. Tarnautojų teismas nepadarė teisės klaidos savarankiškai aiškindamas Tarnybos nuostatų VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punkto i papunktyje nurodytą „nesantuokinių partnerių“ sąvoką ta prasme, kad tokia partnerystė turi turėti tam tikrų panašumų į santuoką (žr. skundžiamo sprendimo 52 punktą).

64 Šioje byloje Tarnautojų teismas patikrino, ar nagrinėjama bendro gyvenimo sutartis yra „nesantuokinė partnerystė“ Tarnybos nuostatų prasme. Šiuo atžvilgiu klausimas, ar pagal Nuderlandų teisę *samenlevingsoveenkomst* prilyginama santuokai, ar *geregistreerd partnerschap*, neturi reikšmės**.**

65 Tokiomis sąlygomis Tarnautojų teismo išvados, kad BSDS tikslais galima atsižvelgti tik į tas partnerystes, kurias sudaro „poros“, kaip antai A. Roodhuijzen ir jo partnerės atveju, negali nuginčyti faktas, kad *samenlevingsoveenkomst* gali sudaryti apskritai du ar daugiau asmenų arba asmenys, kuriuos sieja giminystės ryšys. Kitoks aiškinimas neatsižvelgiant į konkrečią partnerystę, pagal kurią jie įsipareigojo, sukeltų pareigūnų diskriminaciją dėl abstrakčios jų partnerystės formos.

66 A. Roodhuijzen taip pat tvirtina, kad Tarnybos nuostatų VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punkto pirmajame sakinyje nurodyta „pareigūno, kuris registruotas pastoviu nesantuokiniu partneriu“, sąvoka nėra susijusi su *geregistreerd partnerschap*. Iš tiesų iš 1986 m. balandžio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Reed* (59/85, Rink. p. 1283, 12 ir 13 punktai) matyti, kad „teisinės sąvokos, pagrįstos visuomenėje vykstančiais pokyčiais, turi būti aiškinamos nagrinėjant situaciją ne vienoje valstybėje narėje, bet visoje Bendrijoje“ (taip pat žr. generalinio advokato J. Mischo išvados, pateiktos byloje, kurioje buvo priimtas minėtas sprendimas *D ir Švedija prieš Tarybą*, Rink. p. I-4322, 43 punktą).

67 Be to, jei Bendrijos teisės aktų leidėjas būtų ketinęs nurodyti tik „įregistruotas“ partnerystes, kurias reglamentuoja įstatymas ir kurių pasekmės yra panašios į santuokos, jis būtų rėmęsis nesantuokinių partnerių „teisiniu statusu“.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

68 Pateikusi antrąjį pagrindą Komisija ginčija Tarnybos nuostatose numatytos „nesantuokinės partnerystės“ sąvokos aiškinimą skundžiamame sprendime. Tačiau, priešingai nei teigia A. Roodhuijzen, šiuo pagrindu nesiekiama, kad pirmojoje instancijoje pateiktas ieškinys būtų nagrinėjimas iš naujo ir todėl jis negali būti pripažintas nepriimtinu.

69 Taigi reikia patikrinti, ar, kaip teigia Komisija, Tarnautojų teismas, savarankiškai aiškindamas Tarnybos nuostatų 72 straipsnio 1 dalies antrojoje pastraipoje numatytą „nesantuokinės partnerystės“ sąvoką, padarė teisės klaidą.

70 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką Bendrijos teisės nuostatos, kurioje, kalbant apie jos reikšmės ir taikymo srities nustatymą, nedaroma jokia aiški nuoroda į valstybių narių

teisę, sąvokos paprastai turi būti aiškinamos savarankiškai, atsižvelgiant į nuostatos kontekstą ir nagrinėjamu teisės aktu siekiamą tikslą (1984 m. sausio 18 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Ekro*, 327/82, Rink. p. 107, 11 punktas). Vis dėlto, nesant aiškios nuorodos, tam tikrais atvejais taikant Bendrijos teisę gali prireikti pasiremti valstybių narių teise, jei Bendrijos teismas pagal Bendrijos teisę arba jos bendruosius principus negali nustatyti kriterijų, kurių pagrindu savarankiškai aiškindamas jis galėtų patikslinti jos turinį ir taikymo sritį (minėto sprendimo *Díaz García prieš Parlamentą* 36 punktas ir minėto sprendimo *Khouri prieš Komisiją* 32 punktas).

71 Šioje byloje reikia išnagrinėti, ar Bendrijos teisė, konkrečiai kalbant, Tarnybos nuostatai, suteikia Bendrijos teismui pakankamai informacijos, leidžiančios jam savarankiškai aiškinant patikslinti šių nuostatų 72 straipsnio 1 dalies antrojoje pastraipoje nurodytos „nesantuokinės partnerystės“ sąvokos turinį, ar veikiau priešingai, atitinkamos jų normos šiuo klausimu netiesiogiai nukreipia į nacionalinę teisę.

72 Šiuo tikslu reikia išanalizuoti svarbias Tarnybos nuostatų nuostatas. Pirmiausia atlikus šią analizę reikia atmesti pagrindinį Komisijos argumentą, kad Tarnautojų teismas neatsižvelgė į šių nuostatų VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punkto pirmajame sakinyje tariamai nurodytą „įregistruotos partnerystės“ reikalavimą (žr. būtent šio sprendimo 50–52, 54 ir 56 punktus). Iš tiesų, remdamasis Tarnybos nuostatų 72 straipsnio 1 dalies antrosios pastraipos formuluote, Tarnautojų teismas teisingai nusprendė, kad apibrėžiant „nesusituokusio pareigūno partnerio“ sąvoką Tarnybos nuostatų 72 straipsnyje daroma nuoroda tik į pirmas tris jų VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punkto sąlygas.

73 Be to, abiejų minėtų straipsnių tikslai skiriasi. Tarnybos nuostatų VII priedo 1 straipsnio 2 dalyje apibrėžiamos sąlygos, kurias įvykdžius suteikiama teisė gauti šeimos išmoką, o 72 straipsnyje tam tikromis švelnesnėmis sąlygomis, iš dalies apimančiomis teisei į šeimos išmoką keliamas sąlygas, numatyta galimybė nesusituokusiam pareigūno partneriui naudotis BSDS. Taigi iš minėtų nuostatų matyti, kad šiame straipsnyje

pateikiama vienareikšmė sąvoka „nesantuokinė partnerystė“, tačiau pagal tokią partnerystę įsipareigojusio pareigūno teisei į šeimos išmoką keliama papildoma sąlyga.

74 Tokiomis aplinkybėmis tai, kad Tarnybos nuostatų 72 straipsnyje nenukreipiama į VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punkto pirmąjį sakinį, paaiškinama tuo, kad bet kuriuo atveju šiame sakinyje nepateikiama jokios tikslios informacijos dėl „nesantuokinės partnerystės“ sąvokos.

75 Iš tiesų atsižvelgiant į didelius valstybių narių teisės aktų, susijusių su teisinių sistemų, pagal kurias teisiškai pripažįstamos įvairių kitų nei santuoka formų sąjungos, įgyvendinimu, skirtumus, Tarnybos nuostatų VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punkto pirmajame sakinyje nurodyta „pareigūno, kuris registruotas pastoviu nesantuokiniu partneriu“ sąvoka negali būti aiškinama kaip daranti nuorodą į visose valstybėse narėse aiškiai nustatytą „įregistruotos partnerystės“ sistemą, kuri šiuo atveju pagal Nyderlandų teisę atitinka *geregistreerd partnerschap*. Šiuo aspektu ir šiuo įvairių nacionalinės teisės sistemų vystymosi etapu „įregistruotos partnerystės“ sąvoka skiriasi nuo „santuokos“ sąvokos, kuri aiškiai apibrėžta visose valstybėse narėse, ir tai leido Bendrijos teismui apibrėžti Tarnybos nuostatuose nurodytą santuokos sąvoką, kaip apimančią išimtinai civiline santuoka tradicine šio žodžio prasme pagrįstą ryšį (1999 m. sausio 28 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *D prieš Tarybą*, T-264/97, RinkVT p. I-A-1 ir II-1, 26 punktas).

76 Iš to matyti, kad Tarnybos nuostatuose nurodyta „įregistruotos partnerystės“ sąvoka gali būti apibrėžta tik atsižvelgiant į visas susijusias Tarnybos nuostatų nuostatas, ypač į VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punkte įtvirtintose sąlygose pateiktą informaciją. Iš tiesų, nesant bendrai pripažintos „įregistruotos partnerystės“ sąvokos, vienintelėje nuorodoje į tokią partnerystę šio straipsnio pirmajame sakinyje nepateikiama pakankamai informacijos, susijusios su šios sąvokos apibrėžimu.

77 Todėl, priešingai nei teigia Komisija (žr. šio sprendimo 56 punktą), ši nuoroda negali būti suprantama kaip nustatanti specialaus „įregistravimo“ sąlygą arba kaip reikalaujanti, kad partnerystę, kaip ir santuoką, „reglamentuotų įstatymas“. Iš tiesų pirmajame sakinyje nurodytas terminas „įregistruota“ susijęs tik su tam tikrais formalumais, kurie patikslinti Tarnybos nuostatų VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punkte įtvirtintoje pirmoje sąlygoje.

78 Šiomis aplinkybėmis Tarnautojų teismas negali būti kaltinamas tuo, jog nemanė, kad Tarnybos nuostatų VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punkto pirmasis sakinys šioje byloje reiškia *geregistreerd partnerschap* reikalavimą.

79 Antra, nors „santuokos“ sąvoka buvo aiškinama kaip iš principo esanti Bendrijos sąvoka (žr. minėto sprendimo *Reed* 15 punktą ir minėto sprendimo *D ir Švedija prieš Tarybą* 26 punktą), reikia išnagrinėti, ar visos susijusios Tarnybos nuostatų nuostatos leidžia taip pat suformuluoti Bendrijos „nesantuokinės partnerystės“ sąvoką, ar nesant pakankamai informacijos juose netiesiogiai nukreipiama į nacionalinę teisę.

80 Šiuo atžvilgiu pirmiausia reikia pabrėžti, kad, priešingai nei siūlo Komisija remdamasi minėtu sprendimu *D ir Švedija prieš Tarybą* (žr. šio sprendimo 57 punktą), šioje byloje Bendrijos teismas neturi nagrinėti, ar „įregistruota partnerystė“ gali būti prilyginama santuokai, ir suteikti teisę gauti Tarnybos nuostatuose susituokusioms poroms numatytas išmokas, nes ji suinteresuotųjų ir trečiųjų asmenų atžvilgiu sukelia panašias į santuokos teisines pasekmes. Šiuo atveju jis turi tik išnagrinėti visiškai nuo aiškiai šiuose nuostatuose numatytos „nesantuokinės partnerystės“ sąvokos aiškinimo nepriklausantį klausimą.

81 Kaip nurodė Tarnautojų teismas, iš Reglamento Nr. 723/2004 8 konstatuojamosios dalies aiškiai išplaukia, kad Bendrijos teisės aktų leidėjas tam tikromis sąlygomis susituokusioms poroms mokamas išmokas ketino suteikti ir „santuokiniais ryšiais,

valstybėje narėje pripažįstamais tvirta partneryste, nesusietiems pareigūnams [nesantuokiniais ryšiais, valstybėje narėje pripažįstamais tvirta partneryste, susietiems pareigūnams]“. „Nesantuokinių partnerių“, kuriems šiuo tikslu Tarnybos nuostatuose suteikiamos tam tikros teisės, sąvoka gali būti apibrėžta remiantis VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punkte įtvirtintomis sąlygomis, visų pirma atsižvelgiant į šią konstatuojamąją dalį.

82 Iš minėtų sąlygų matyti, kad nesantuokinė partnerystė Tarnybos nuostatų prasme apima, pirma, dviejų asmenų sąjungą ir, antra, tam tikrus formalumus.

83 Šiuo atžvilgiu Tarnautojų teismas būtent skundžiamo sprendimo 38 punkte teisingai nustatė, kad dviejų asmenų sąjungos reikalavimas – kitaip nei kitų rūšių partneryščių, kurias šiuo atveju Nyderlandų teisė taip pat pripažįsta pagal *samenlevingsovereenkomst* sistemą (žr. šio sprendimo 6 punktą), atveju – akivaizdus iš termino „pora“, vartojamo, pavyzdžiui, Tarnybos nuostatų VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punkte įtvirtintoje pirmoje sąlygoje. Šį aiškinimą patvirtina nurodytame straipsnyje įtvirtintos antra ir trečia sąlygos, kurios pašalina, viena vertus, situacijas, kai vienas partnerių yra susituokęs ar įsipareigojęs pagal kitą nesantuokinę partnerystę, ir, kita vertus, situacijas, kai partnerius sieja artimi giminystės ryšiai.

84 Šio dviejų asmenų sąjungos reikalavimo pasekmė yra ta, kad pagal Tarnybos nuostatų 72 straipsnyje ir nurodytoje Reglamento Nr. 723/2004 8 konstatuojamojoje dalyje atitinkamai vartojamus terminus pareigūno „nesusituokęs partneris“ arba jo „pastovus partneris“, kaip ir sutuoktinis, aiškiai skiriasi nuo išlaikytinių, t. y. atitinkamo pareigūno vaikų ir kitų išlaikytinių Tarnybos nuostatų VII priedo 2 straipsnio prasme, kurių teises užtikrina kitos nuostatos, pavyzdžiui, 72 straipsnio 1 dalies pirmoji pastraipa. Dėl šio reikalavimo Tarnybos nuostatuose numatyta „nesantuokinės partnerystės“ sąvoka apskritai neapima situacijų, kurias, nepasižyminčias dviejų asmenų sąjungos buvimu, gali apimti taikytinos nacionalinės teisės pripažinta partnerystė, kaip antai *samenlevingsovereenkomst*. Šiuo klausimu Tarnybos nuostatuose numatyta „nesantuokinės

partnerystės“ sąvoka atitinka Europos žmogaus teisių teismo minėtame sprendime *Burden prieš Jungtinę Karalystę*, kuriuo remiasi Komisija (žr. šio sprendimo 55 punktą), nurodytą apibrėžimą.

85 Be to, formos reikalavimai taip pat išplaukia iš Tarnybos nuostatų 1 straipsnio 2 dalies c punkto, kuriame nustatyta, kad „pora pateikia valstybės narės ar valstybės narės bet kurios kompetentingos institucijos pripažįstamą teisinį dokumentą, patvirtinantį jų nesantuokinių partnerių statusą“. Iš šios nuostatos formuluotės matyti, kad reikalaujama, pirma, pateikti oficialų dokumentą, patvirtinantį suinteresuotųjų asmenų nesantuokinių partnerių statusą, ir, antra, kad atitinkama valstybė narė pripažįsta šio dokumento oficialų pobūdį. Šioje byloje atsižvelgiant į teisinių situacijų, kurias pagal Nyderlandų teisę gali apimti *samenlevingsovereenkomst*, įvairovę (žr. šio sprendimo 6 punktą), Tarnautojų teismas skundžiamo sprendimo 33, 39 ir 54 punktuose teisingai nusprendė, kad tokio notaro akivaizdoje parengto teisinio dokumento pateikimas atitinka oficialaus dokumento, susijusio su asmenų padėtimi, reikalavimą dėl autentiškumo, šiam dokumentui suteikto jį sudarant notarine forma. Tarnautojų teismas nepadarė teisės klaidos nusprendęs, jog tai, kad šio teisinio dokumento oficialumą pripažino valstybė narė, šioje byloje parodo Nyderlandų ambasados Liuksemburge išduotas dokumentas, patvirtinantis, kad suinteresuotųjų asmenų kaip nesusituokusių partnerių statusas pripažįstamas Nyderlanduose.

86 Iš visų šių vertinimų matyti, kad remiantis atitinkamomis Tarnybos nuostatų nuostatomis „nesantuokinės partnerystės“ sąvoką galima apibrėžti kaip turinčią tam tikrų panašumų su santuoka, kaip skundžiamo sprendimo 36 punkte nustatė Tarnautojų teismas. Tačiau šiose nuostatose nereikalaujama, kad „nesantuokinė partnerystė“ būtų prilyginama santuokai. Šiuo atžvilgiu Tarnautojų teismas teisingai manė, kad toks reikalavimas reikštų papildomos Tarnybos nuostatuose nenumatytos sąlygos nustatymą (skundžiamo sprendimo 52 punktas).

87 Priešingai nei teigia Komisija (žr. šio sprendimo 58 punktą), savarankiškas „nesantuokinės partnerystės“ sąvokos aiškinimas nedaro įtakos išimtinei valstybių narių kompetencijai asmenų civilinės būklės srityje ir iš to išplaukiančių išmokų nustatymui. Iš tiesų, kadangi pateiktas apibrėžimas susijęs su Tarnybos nuostatuose įtvirtinta sąvoka, jo taikymas sritį neišvengiamai apsiriboja šių nuostatų reglamentuojamomis sritimis. Jis taikomas tik suteikiant tam tikras Tarnybos nuostatuose

numatytas socialinio draudimo išmokas Europos Bendrijų pareigūnams ir tarnautojams ir nesukelia jokių pasekmių valstybėse narėse, kurios laisvai sprendžia dėl teisinių sistemų, pagal kurias teisiškai pripažįstamos kitos nei santuoka sąjungos formos, įdiegimo, taip, kaip numatyta nusistovėjusioje teismų praktikoje (šia prasme žr. minėto sprendimo *Reed* 13–15 punktus ir minėto sprendimo *Maruko* 59 ir 73 punktus).

88 Šiomis aplinkybėmis reikia taip pat atmesti Komisijos argumentą, pagrįstą tam tikromis Direktyvos 2004/38 nuostatomis (žr. šio sprendimo 60 punktą). Kitaip nei Tarnybos nuostatuose numatyta „nesantuokinės partnerystės“ sąvoka, šios direktyvos nuostatos sukelia pasekmių visose valstybėse narėse ir jomis siekiama nepažeisti šių kompetencijos, susijusios su civiline būkle ir iš to išplaukiančiomis teisėmis.

89 Be to, priešingai nei teigia Komisija, Tarnybos nuostatuose numatyta „nesantuokinės partnerystės“ sąvoka negali būti aiškinama taip, kad ji apima tik išimtinai pagal nacionalinį įstatymą sudarytas partnerystes, sukeliančias panašias į santuokos pasekmes (žr. šio sprendimo 51 ir 52 punktus). Šiuo atžvilgiu Komisijos pozicijos visiškai negali pagrįsti Tarnybos nuostatai arba jų siekiami tikslai. Ji tik siekia nustatyti papildomą sąlygą, kuri nėra pateisinama Bendrijos teisės aktų leidėjo siekiamais tikslais.

90 Iš nurodytos analizės (žr. šio sprendimo 82–86 punktus) matyti, kad pagal atitinkamas Tarnybos nuostatų normas „nesantuokinei partnerystei“ egzistuoti reikia tik dviejų asmenų sąjungos ir tam tikrų formalumų. Todėl pakanka, kad šios sąlygos nagrinėjamu atveju būtų tenkinamos, nepaisant to, ar jos imperatyviai nustatomos taikomu nacionalinės teisės aktu, ar jos paliktos šalių nuožiūrai. Šiuo atžvilgiu aplinkybė, kad pagal taikomus nacionalinės teisės aktus ta pati sąvoka gali apimti skirtingas teisines situacijas, atsižvelgiant į šalių valią, kurios gali laisvai nustatyti savo bendro gyvenimo

sutarties turinį ir formą, visiškai nesvarbi, jei sudaryta partnerystė tenkina Tarnybos nuostatuose numatytas sąlygas.

91 Be to, kaip nurodo A. Roodhuijzen (žr. šio sprendimo 65 punktą), nustačius Komisijos nurodytą papildomą sąlygą būtų diskriminuojami tam tikri pareigūnai dėl jų partnerystės abstrakčios formos, net jeigu ši partnerystė pripažįstama taikomame nacionalinės teisės akte ir tenkinamos Tarnybos nuostatuose įtvirtintos sąlygos. Tokia situacija prieštarautų ne tik atitinkamoms Tarnybos nuostatų normoms, bet ji taip pat būtų grindžiama taikomų nacionalinės teisės aktų iškraipymu. Šiuo atžvilgiu reikia nurodyti, jog Nyderlandų teisė pripažįsta, kad *samenlevingsovereenkomst* gali sukelti tam tikrų panašių į santuokos pasekmių.

92 Trečia, reikia išnagrinėti papildomus Komisijos argumentus, susijusius su Tarnybos nuostatų VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytos pirmos sąlygos aiškinimu (žr. šio sprendimo 60 ir 61 punktus), pagal kurią, kai nagrinėjama partnerystė yra sudaryta su asmeniu, kurio su pareigūnu nesieja joks artimas giminystės ryšys, kai nė vienas partneris nėra susituokęs ar įsipareigojęs pagal kitą partnerystę ir kai tenkinamos formalios sąlygos, atitinkama Bendrijos institucija neturi tikrinti, ar ši partnerystė turi kokių nors panašumų į santuoką ir ar ji pastovi.

93 Šiuo klausimu reikia priminti, kad Tarnybos nuostatuose numatyta „nesantuokinės partnerystės“ sąvoka turi tam tikrų panašumų su santuokos sąvoka. Tačiau, kaip jau buvo nuspręsta (žr. šio sprendimo 82–86 punktus), kartu su formos reikalavimais atitinkamose Tarnybos nuostatų nuostatose numatyta vienintelė esminė sąlyga yra susijusi su dviejų asmenų sąjunga.

94 Kaip jau buvo nustatyta (žr. šio sprendimo 83–85 ir 90 punktus), kadangi valstybėse narėse pripažinta tam tikrų rūšių „nesantuokinė partnerystė“, kaip antai *samenlevingsovereenkomst* Nyderlanduose, tam tikrais atvejais gali apimti teisines situacijas, kurios neatitinka Tarnybos nuostatose įtvirtintą „nesantuokinės partnerystės“ sąvoką

apibrėžiančių minėtų kriterijų, tokiu atveju atitinkama Bendrijos institucija Bendrijos teismui kontroliuojant turi patikrinti, ar tenkinamos Tarnybos nuostatuose įtvirtintos sąlygos.

95 Todėl Tarnautojų teismas ginčijamo sprendimo 35 ir 52 punktuose teisingai nusprendė, kad „nesantuokinės partnerystės“ Tarnybos nuostatų prasme pripažinimas neturėtų priklausyti tik atitinkamos valstybės narės diskrecijai, kaip šiuo atveju Nyderlandų ambasados Liuksemburge išduotame pažymėjime esantis patvirtinimas.

96 Tačiau nors tam, kad būtų pripažinta „nesantuokinė partnerystė“, Tarnybos nuostatuose reikalaujama bendro gyvenimo, kuriam būdingas tam tikras pastovumas, įrodymo, juose nereikalaujama, kad partnerius sietų specifinės abipusės teisės ir pareigos. Tarnybos nuostatuose reikalaujamas panašumas į santuoką akivauzdus būtent iš tokio bendro gyvenimo ir reikalavimo įvykdyti tam tikrus formalumus (žr. šio sprendimo 82–86 punktus). Todėl kai atitinkamas pareigūnas įrodo, kad jo sudaryta partnerystė tenkina šias abi sąlygas, atvirkščiai nei skundžiamo sprendimo 39 punkto pabaigoje nusprendė Tarnautojų teismas, atitinkama institucija neturi nagrinėti, ar partnerių sutartyje nustatytos jų abipusės teisės ir pareigos struktūriškai ir detaliai reglamentuoja jų bendrą gyvenimą. Kadangi Tarnybos nuostatuose nėra jokios nuorodos šia prasme, dėl tokios kontrolės vykdymo pripažįstant „nesantuokinę partnerystę“ būtų keliamos šiuose nuostatuose nenumatytos sąlygos.

97 Šioje byloje Tarnautojų teismas, atsižvelgdamas į A. Roodhuijzen administracijai pateiktus dokumentus, teisingai patvirtino, kad jo ir M. H. bendras gyvenimas yra pastovus (skundžiamo sprendimo 42 punktas). Beje, Komisija to visiškai neginčija.

98 Tačiau reikia pripažinti, kad Tarnautojų teismas padarė teisės klaidą, kai remdamasis tiek ieškovo pirmojoje intancijoje ir M. H. sudarytos *samenlevingsovereenkomst*, tiek Nyderlandų teisės aktų nuostatų analize detaliai tikrino, kokios buvo abipusės teisės ir pareigos, susijusios su A. Roodhuijzen ir jo partnerės bendru gyvenimu. Iš tiesų, priešingai skundžiamo sprendimo 43–46 punktuose nurodytiems vertinimams, Tarnybos nuostatuose neįpareigojama tikrinti, ar atitinkamo pareigūno sudarytos partnerystės pasekmės „labai panašios“ į santuokos arba net į *geregistreerd partnerschap* pasekmes.

99 Iš to matyti, kad skundžiamame sprendime padaryta teisės klaida susijusi su tuo, kad Tarnautojų teismas atliko 43–46 punktuose numatytą nagrinėjimą pažeisdamas atitinkamas Tarnybos nuostatų 72 straipsnio ir VII priedo 1 straipsnio 2 dalies c punkto nuostatas.

100 Tačiau kadangi, išskyrus Tarnybos nuostatuose nenumatytų papildomų sąlygų kontrolę, nurodytą šio sprendimo 98 ir 99 punktuose, Tarnautojų teismas teisingai nustatė, kad visos Tarnybos nuostatuose numatytos sąlygos, susijusios, pirma, su bendru gyvenimu ir, antra, su tam tikrais formalumais, tenkinamos, minėta teisės klaida negali lemti skundžiamo sprendimo negaliojimo (šia prasme žr. 2007 m. balandžio 19 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Holcim (Deutschland) prieš Komisiją*, C-282/05 P, Rink. p. I-2941, 33 punktą ir 2009 m. kovo 26 d. Sprendimo *Selex Sistemi Integrati prieš Komisiją ir Eurocontrol*, C-113/07 P, Rink. p. I-2207, 81 punktą).

101 Todėl pagrindą, susijusį su teisės klaida, padaryta aiškinant „nesantuokinės partnerystės“ sąvoką, reikia atmesti.

102 Šiomis sąlygomis nereikia nagrinėti papildomo pagrindo, susijusio su klaidingu nediskriminavimo principo aiškinimu, kuris buvo pateiktas nurodyto skundžiamo sprendimo motyvuose siekiant išsamumo (žr. šio sprendimo 24 punktą). Iš tiesų šis pagrindas yra netinkamas, nes skundžiamo sprendimo rezoliucinė dalis pagrįsta teisės klaida, padaryta aiškinant „nesantuokinės partnerystės“ sąvoką.

103 Taigi apeliacinis skundas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

104 Pagal Procedūros reglamento 148 straipsnio pirmąją pastraipą, jeigu apeliacinis skundas yra nepagrįstas, Pirmosios instancijos teismas priima sprendimą dėl bylinėjimosi išlaidų.

105 Pagal to paties reglamento 87 straipsnio 2 dalies pirmąją pastraipą, taikomą apeliacinėse bylose pagal Procedūros reglamento 144 straipsnį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Komisija pralaimėjo bylą, o A. Roodhuijzen reikalavo atlyginti bylinėjimosi išlaidas, ji turi padengti savo ir pastarojo šioje instancijoje patirtas bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (apeliacinių skundų kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti apeliacinį skundą.

2. Europos Bendrijų Komisija padengia savo ir Anton Pieter Roodhuijzen šioje instancijoje patirtas bylinėjimosi išlaidas.

Jaeger Tiili Azizi

Meij Vilaras

Paskelbta 2009 m. spalio 5 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.